

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Slutrapport för:

”N-Town Elements” – Ett hip-hop projekt för ungdomar

Kartläggning

Projektet har avsett att arbeta med att förebygga och avbryta missbruk av narkotika samt för att förhindra nyrekrytering av användare / säljare av droger bland Norrtäljes ungdomar med befarad kriminalitet som följd. Arbetet har även avsett att integrera ungdomar med invandrarbakgrund i de lokala aktiviteter som finnes för ungdomar i Norrtälje kommun, bl.a. U-husets verksamhet.

Rapporter från polis och skolor i kommunen hade visat att problemen med droger var mycket utbredd bland de unga i kommunen. Efter många års arbete som fritidsledare och fältsamordnare i Norrtälje kunde vi också genom egna iakttagelser styrka detta. Trots att en stor narkotikahärva var på väg att redas upp under våren 2005, med 18 stycken unga människor åtalade, fanns det starka signaler på att drogerna alltjämt florerade i kommunen.

Under sommaren -04 lät vi genom vårt samarbete fritidsledare / fältsamordnare 5 stycken ungdomar i riskzonen för drogmissbruk delta på MSA:s (Modern Soul Academys, Botkyrka) Boot-Camp (läger med work-shops i hiphop-kulturen) mot att de unga lämnade rena urinprov regelbundet ett par månader i förväg. Detta gick väldigt bra och ungdomarna höll sig drogfria under sommaren 2004. Några av dessa ungdomar befann sig både i och utanför den narkotikahärva som utreddes av polisen våren 2005. Vår förförståelse var att om vi fick möjlighet att arbeta med ett helt kompisgäng som befann sig i riskzonen för missbruk så skulle vi ha lättare att lyckas med vårt uppdrag.

Åtgärder

Fältsamordnarna har valt ut 11 stycken ungdomar, flickor och pojkar, de flesta med invandrarbakgrund, mellan 15 - 19 år, som befann sig i utkanten av den nyligen upptäckta narkotikahärvan. Dessa ungdomar säger själva att de har eller vill sluta med sitt missbruk. Fältsamordnare och fritidsledare på U-huset bjöd sedan in dessa ungdomar till ett stort upptaktsmöte i september 2005 på U-huset. Tillsammans med ungdomarna gjorde vi en grovplanering för vad vi skulle göra under projektiden. Vi var noga med att berätta vad det

bakomliggande syftet med hela projektidén var, att de som hade ett aktivt missbruk skull minska ner och på sikt vara helt drogfria och att de som hade provat narkotika några gånger skulle helt avstå och förbli drogfria. Vi berättade även om den andra delen av idén med projektet, nämligen att ungdomarna skulle bli delaktiga i den befintliga verksamheten på U-huset.

Vår tanke med projektet var att genom att få god kontakt och en nära relation till dessa ungdomar skulle få en uppfattning om varför de missbrukade eller hade testat droger. Genom samtal och den sociala gemenskap som projektet skulle ge, skulle det bli lättare att avstå droger. Genom att erbjuda attraktiva och meningsfulla fritidsaktiviteter, skulle ungdomarna känna sig mer betydelsefulla och ha lättare att få hjälp att förverkliga några av de drömmar om en egen studio som de haft i många år. Kärleken och glädjen till hiphop-musiken skulle vara den gemensamma beröringspunkten för ungdomarna. Att få känna sig betrodda och delaktiga i U-huset, att få någon slags tillhörighet ansåg vi vara extra viktigt för dessa ungdomar för att bryta destruktiva mönster och motverka utanförskap.

De åtgärder som vi planerade och genomförde var följande:

- Formulerade och skrev enskilda kontrakt mellan ungdom och projektledare, där bland annat motprestation begärts i form av att de regelbundet lämnar rena urinprov samt avhåller sig från annan kriminalitet har varit en del.
- Renoverade ett rum för blivande studiobygge
- Byggde en liten musikstudio i U-huset
- Anordnade streetdancekurs en dag i veckan under projekttiden
- Anordnade målarskola under hösten 2005
- Anlitade olika föreläsare, bland annat två män från Lugna Gatan
- Arrangerade ett stort hip-hopjam, med artister från hela Sverige.
- Studiebesök på Fryshuset, Filmskolan och ett tv-bolag
- Anlitade musikansvariga som bland annat lärde ut hur man producerade musik i det program som fanns i studion, hur man gör beats, skriva egna texter, hur man gör för att uppträda bra på en scen, mic – teknik mm
- Hade en filmansvarig som under hela projekttiden ansvarade för filmgrupp en kväll i veckan.
- Erbjud och hade enskilda stödsamtal med alla i projektet
- Föräldrastöd
- Fick med två representanter från projektet i U-husets planeringsråd

Det vi har kvar att genomföra är en avslutningsresa till Göteborg. Den är planerad till den 15 augusti och vi kommer att vara bort under två dagar.

Genomförande

Idén och förarbetet till projektet startade redan under våren 2005. Redan då bestämde vi att ansvarsfördelningen mellan oss två projektledare skulle se ut på följande sätt: undertecknad skulle ansvara för den sociala biten med ungdomarna och deras föräldrar, samt att se till att de kontrakt som upprättas mellan ledare och ungdom skulle följas på ett bra sätt. Helena Hellberg skulle vara den person som var länk mellan U-huset och projektet och sköta mycket av den administrativa delen vad gällde kontakter utåt och med andra samarbetspartners i projektet. Vi bestämde även att vi vuxna (4st) som skulle arbeta i projektet, skulle träffas en gång i veckan för att planera och uppdatera oss om vad som var på gång i projektet. Själva verksamheten med ungdomarna startade i september 2005 och har pågått fram till juni 2006. Avslut på projektet kommer att vara en resa till Göteborg den 15 augusti 2006.

Verksamheten med ungdomarna startade som sagt ovan med ett upptaktsmöte i september på U-huset. Vi som höll i mötet var de två projektansvariga och ungdomarna fick komma med idéer om vad de ville göra under det år som projektet skulle hålla på. Ungdomarnas fokus låg på att få bygga upp studion och att uppträda med den musik de skulle producera, men även att få hålla på med andra intressen så som film och dans.

Musikproduktion

Eftersom vi projektledare inte hade tillräcklig kunskap för den musikaliska biten, tog vi kontakt med Jonathan Ojeda, en kille som var oerhört duktig på allt inom hip-hopmusik. Tillsammans bestämde vi att han skulle ansvara för att studion blev byggd, samt ha all undervisning vad som skulle gälla produktion och dylikt. Han kom sedan att ha musikproduktion med olika ungdomar i projektet en till tre kvällar i veckan. Undervisning kom att handla om allt från hur man hanterade det program som vi använde oss av: Cubase, till hur man uppträder på scen inför publik. Efter några månader så kunde vi urskilja att några av ungdomarna lärde sig oerhört fort det program som vi använde oss av, och då kunde vi fortskrida våra planer på att knyta till oss de ungdomar som s.k. "nyckelpersoner" även efter att projekttiden gått ut. Dessa nyckelpersoner skulle sedan få eget ansvar för studion (efter projekttidens slut) och på så sätt även kunna lära fler ungdomar hur man sköter de program som finns i studion. Då skulle vi även lyckas med att knyta dessa ungdomar till verksamheten på U-huset och den skulle på så sätt kunna fortleva även fast projektet slutar.

En stor nackdel var att Jonathan Ojeda tyvärr blev sjuk i december 2005 och inte kunde fortsätta musikundervisningen i studion. Det tog lång tid att hitta en bra ersättare och vi var i kontakt med flera personer innan vi till slut hittade någon som kunde ersätta Jonathan. Då hade en tid redan gått och flera av ungdomarna i projektet hade inte haft möjlighet att arbeta i studion på det sätt som var tänkt. Vi fick hitta andra aktiviteter i projektet för dessa ungdomar. Lyckligtvis så hade den grupp som arbetat mest i studion inhämtat så mycket kunskap att de kunde arbeta utan ledare. De kunde producera sin musik och göra sina beats och på så sätt fortsätta det jobb som de påbörjat.

Den 9 december 2005 hade vi en stor terminsavslutning i U-huset. Ett Stor Hip-hopjam med artister från hela Sverige som uppträdde. Hela arrangemanget tog mycket tid och kraft från projektet, men resultatet blev bra. De flesta artister ställde upp gratis och resten av konstanterna betalades av U-huset. Alla ungdomar hjälpte till och jobbade under kvällen. Vi hade caféförsäljning (där ungdomarnas föräldrar hjälpte till med att laga mat som vi sedan sålde), garderob, konferencier, VIP-rum med värdar, artistansvarig mm.

Den grupp som arbetat mest i studion, kallar sig för "FF- Entertainment". De har gjort flertal låtar och olika arrangemang. De har även haft möjlighet att uppträda under flertal tillfällen under projektidens gång. Det första uppträdandet kom på hip-hopjaget i december. Det jaget genererade flera bra kontakter inom musikbranschen och ledde så småningom till att FF-Entertainment uppträdde på andra ställen runt Stockholm. Gruppen har även uppträtt på både kick-offen och på en stor ungdomsfestival i Norrtälje den 26 juni 2006. Efter det att projektet är slut, kommer gruppen att fortsätta jobba i studion och försöka färdigställa den skiva som de börjat på.

Film

De som inte hade musikproduktion som intresse ville lära sig mer om hip-hop kulturen och varför man började med graffiti osv. De ville även lära sig hur man gör videos och hur man filmar på ett bra sätt. Vi gjorde en förfrågan till en annan fältsamordnare inom kommunen med kompetens inom detta arbetsområde; Jens Malmström, om han kunde tänka sig att leda en filmgrupp en gång i veckan under projekttiden. Han tackade ja och kunde lägga några timmar i veckan på projektet, inom ramen för sin ordinarie arbetstid som fältsamordnare anställd av socialtjänsten.

Jens arbetade sedan med ca 4 av ungdomarna i projektet. De träffades en kväll i veckan och arbetade främst med att lära sig det redigeringsprogram som vi fick sponsrat av Adobe. De fick lära sigamerateknik, ljussättning, redigering mm. De gjorde även studiebesök på ett produktionsbolag och en filmskola i Stockholm. Ungdomarna i filmgruppen var under hela projekttiden ansvariga för att filma och på så sätt dokumentera det som hände. De har filmat alla olika grupper, uppträdanden, studiebesök, föreläsare mm, allt som pågått under året som gått. Materialet har sedan katalogiserats i ett program och kommer att klippas ihop till en dokumentär om projektet. Den kommer att färdigställas under den senare delen av sommarlovet och vara klar i mitten av augusti 2006. Dokumentären är sedan tänkt att kunna användas som ett hjälpmedel i redovisning och spridning av projektiden till andra intressenter.

Filmgruppen har även gjort en kortfilm till U-huset. Filmen är en informationsfilm om vilka verksamheter som finns i U-huset och vad man kan få hjälp med att göra där. Den visades i februari 2006 på en stor kick-off som U-huset anordnade för ungdomarna i Norrtälje kommun. En av ungdomarna i filmgruppen kommer att vara en nyckelperson. Med det menas

SOCIALKONTORET
Fältsamordnarna

att denna ungdom efter projekttiden gått ut, har ett ansvar för filmverksamheten i U-huset. Ungdomen kan hjälpa andra ungdomar att lära ut hur man sköter filmredigering och denne ansvarar för det filmrum som gruppen ställt i ordning under projekttiden. I filmrummet kommer man att i framtiden kunna låna kamera, klippa och redigera film.

Målning och design

Fyra av ungdomarna i projektet var särskilt intresserade av målning och design. De ville lära sig hur graffitikulturen uppkom och hur den ser ut i dag. Vi tog kontakt med en kille som heter Anders Wiktorsson som har stor kunskap i ämnet. Han kom till U-huset under några kvällar hösten 2005 och pratade och visade hur graffitin uppkom och hur den kunde uttryckas. Ungdomarna lånade även böcker på Norrtäljes bibliotek som beskrev graffitins uppkomst. Dessa ungdomar kunde sedan överföra denna kunskap till dataprogram och gjorde egendesignade VIP-kort och stora affischer till olika events som vi i projektet anordnade och deltog i. De fick även chans att prova på att måla några av väggarna i U-husets lokaler och inredde tillsammans med en ledare ett ”chill-out rum”.

Dans

Två stycken unga tjejer tog på sig att leda streetdance en gång i veckan från oktober 2005 fram till mars 2006. Dessa tjejer har lång erfarenhet av dans och var även anlitade av medborgarskolan i Norrtälje. Dansgruppen har bestått av tjejerna från projektet, men även haft utrymme för några fler tjejer. Då har ungdomarna i projektet fått möjlighet att bjuda med sig en kompis vardera. Som flest har det varit ca 10 stycken som har dansat. Dansgruppen har haft tre stycken framträdanden. Det första på en tjejkväll: ”Zister Zone” som fritidsgården i Norrtälje anordnade. Det andra uppträdandet var på hip-hop jamet i december och den sista under kick-offen på U-huset i februari.

Kontrakt och drogfritt

Varje enskilt ungdom som ingått i projektet, har tillsammans med oss ansvariga ledare skrivit på ett kontrakt. I kontraktet har det ingått att följa några få, men enkla regler. Exempel på regler; komma i tid, höra av sig om man inte kommer osv. En viktig punkt i kontraktet har varit det som berör drogfrihet hos ungdomen. Vid misstanke om drogmissbruk, så ska ett urinprov tagas av ansvarig sjuksyster på Ventilen (en öppenvårdsbehandling för ungdomar med missbruksproblem). Vid positivt svar på urinprovet, så upprättades en samtalsplan med undertecknad och flera prov inplanerades. Vid flera positiva svar, gjordes det en anmälan till socialsekreterare inom ungdomsenheten på socialtjänsten. Ungdomarnas föräldrar kontaktades och gjordes delaktiga i den fortskridande drogplanen. Även om vissa av ungdomarna hade fyllt 18 år, så fick vi möjlighet att kontakta deras föräldrar.

Det har deltagit 11 ungdomar i projektet. När vi började projektet så fick i stort sett alla lämna ett urinprov. 6 hade positiva prov. ” 2 stycken berättade att de provat men inte höll på just nu.

Efter 1 månad var det endast 3 som visade positiva prov. Efter ännu en månad så var det endast 1 som visade positivt prov. Denna ungdom fick då göra en sk "time-out" från projektet under en liten tid och socialtjänsten tog vid. När vi hade terminsavslutning i december så var alla 11 helt drogfria.

Under julen och nyåret så var det ingen verksamhet. När vi började i januari igen så hade vi två ungdomar som hade fått återfall in i missbruk. Missbruket har varit cannabis, men även en del alkohol. Efter en tid så visade det sig att ingen av dessa blev drogfria genom den verksamhet och plan som projektet förmedlade. En av ungdomarna var positiv till annan hjälp och insats från socialtjänsten sida. Det blev då också ett tydligt avslut för denna ungdom projektet. Vi har dock haft fortsatt samtalskontakt, medan den praktiska verksamhetsbiten (studioproduktion) inte kunde fortsätta. Den andra ungdomen som var uppvisade positiva provresultat, hade "time-out" lite från och till under våren. Resterande ungdomar har under tiden uppvisat enbart negativa prover.

Uppföljning/Utvärdering

Summering av genomförandet

Så här efter det att projektiden är slut och endast avslutningsresan återstår, är det flera saker som man funderar på. Genomförandet av hela idén med projektet; att integrera och minska missbruket hos ungdomarna, är delvis genomfört. Integrationen som syftade till att få dessa ungdomar att känna sig mer delaktiga i U-husets möjlighet till olika verksamheter har hittills uppfyllts. Hur det kommer att fortskrida i framtiden med att nyckelpersonerna ska ansvara för vissa delar av möjlig verksamhet, återstår att se. Det kan endast framtiden utvisa. Det vore önskvärt att få göra en utvärdering igen, om ett år, när ungdomarna själva med stöd av personal från U-huset, fått chans att visa vad de lärt sig. Det är för tidigt att sja om i dagens läge.

Syftet att minska missbruk hos dem som testat någon gång eller flera, har vi lyckats med. När projektiden tog slut i samband med skolavslutningarna, uppvisade endast två ungdomar positiva urinprov. Dessa ungdomar kommer vi att fortsätta ha samtalskontakter med och fortsätta samarbeta med Ventilen.

Resterande ungdomar uppvisar fortfarande negativa prover på cannabis. När vi frågar dem själva, varför de inte testat eller brukar längre, får vi svar som: "Vi har annat att göra nu", "det där är inget som jag vill hålla på med".

Vi vuxna vill gärna tro att kombinationen mellan den praktiska verksamheten på U-huset och samtalskontakten med en undertecknad som skapat starka band mellan ungdomen och sig själv, har lett till ett avståndstagande till droger. Att som ung få känna sig betydelsefull och

SOCIALKONTORET
Fältsamordnarna

duktig inom något område, skapar ett bättre självförtroende och en större känsla av att befinna sig i ett tydligt sammanhang. Det är värdefullt.

För oss blev det tydligt att när vi satt tillsammans med ungdomarna och lyssnade på vad de själva ville göra, så var det att just göra något som blev viktigt. Att ha någon aktivitet eller sysselsättning som får en att känna att man duger något till. Att hitta just det där som just den personen gillar och sedan försöka göra verklighet av det. Det var det viktigaste. Ungdomarna själv uppgav att "sitta och snacka med någon från soc ger ju inget, det blir man inte drogfri av". Ändå var det ju det vi gjorde. Vi samtalade mycket. Men inte enbart, utan i kombination med något annat som de gillade. De bästa samtalen kom ni vi målade eller när vi satt i bilen på väg att hämta någon. Vår förhoppning är att dessa ungdomar ska känna att även fast projektiden är slut, så ska de alltid veta var de kan vända sig om de vill ha någon att prata med.

Ett stort arbete i detta projekt har varit att prata med ungdomarna i telefon. Stötta och hjälpa dem att hålla tider och att påminna om olika saker. Detta har på något sätt även blivit ett sätt att visa att de betyder något. Genom att vi som vuxna ringer och påminner dem om saker, har vi visat att vi bryr oss om just dem. Vi har även suttit med i olika samtal med skolan och försökt stötta dem i sin skolgång. Flertalet av ungdomarna har haft svårt att sköta skolan. Då har det varit positivt att få deltaga i skolmöte och visa att det finns områden tex. musiken som de är jätteduktiga på. Dessa skolmöten har ibland lett till att ungdomen har fått anpassad studiegång. Flera av ungdomarna i projektet har på detta sett fått mer ämnen i skolan som handlar om tex. produktion eller liknande. Skolan har alltså valt att fokusera på det som fungerar bra hos eleven och stötta det. Det har vi sett som mycket positivt!

Hos de ungdomar, där vi inte har lyckats att hjälpa dem att bli drogfria, handlar det antagligen om att resurserna inte varit tillräckliga. Det har behövts något mer. Vår förhoppning är att vi tillsammans med dessa ungdomar och deras familjer ska hitta andra former som gör det möjligt att sluta missbruka.

Sofie Ahlholm
Fältsamordnare
Ungdomssektionen, socialtjänsten
Norrtälje Kommun